

TVR – 25 august 2010

Documente inedite privind activitatea represivă a ofițerului de Securitate Gheorghe Enoiu

Procurorii de la Parchetul Înaltei Curți de Casație și Justiție au primit o serie de documente inedite privind activitatea represivă a ofițerului de Securitate Gheorghe Enoiu.

Institutul de Investigare a Crimelor Comunismului și Memoriei Exilului Românesc a trimis dosarul de cadre al lui Enoiu, care completează plângerea penală inițială prin care este acuzat de tortură.

<http://www.tvr.ro/articol.php?id=87871>

Evenimentul Zilei – 27 august 2010

Spovedania "măcelarului de la Interne" a ajuns pe masa procurorilor

323 de file care completează imaginea de bestie a colonelului de Securitate Gheorghe Enoiu, supranumit "măcelarul de la Interne", vor fi studiate de procurori, după ce dosarul de cadre al torționarului a fost trimis la Parchet. EVZ prezintă detalii infernale din probatoriul care ar putea aduce prima condamnare penală a unui "călău" din garda dictaturii comuniste.

Dosarul de cadre al colonelului de Securitate Gheorghe Enoiu, supranumit "măcelarul de la Interne", a fost identificat în arhive de cercetătorii Institutului de Investigare a Crimelor Comunismului și Memoria Exilului Românesc și va fi studiat de procurorii care anchetează activitatea represivă a torționarului.

Unul dintre cei mai duri "călăi" ai Securității, colonelul Enoiu ar putea să răspundă penal pentru faptele sale, după ce noile informații descoperite au fost trimise la Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție.

Institutul le-a furnizat procurorilor dosarul de cadre al celui supranumit „măcelarul de la Interne”, solicitând judecarea lui Enoiu „ca un semn că statul de drept își face datoria față de cetățenii săi și își arată respectul față de victimele regimului comunist”.

La Parchet există deja o plângere penală împotriva colonelului în rezervă, formulată în 2007 de fostul Institut de Investigare a Crimelor Comunismului. Teoretic, „procurorii fac cercetări în dosarul 82/P/2007, care documentează spețe concrete de abuzuri și ilegalități comise de Enoiu”, a declarat pentru EVZ istoricul Adrian Cioflâncă, directorul departamentului din IICCMER ai cărui cercetători au identificat în arhive dosarul personal al torționarului.

Cele 323 de file vin să completeze imaginea de bestie a celui responsabil, printre altele, de cercetarea “ungariștilor”, tinerii arestați în 1957 pentru că s-ar fi solidarizat cu Revoluția de la Budapesta.

“Are dezvoltată ura dreaptă”

Din cele 323 de file, cincizeci ies însă în evidență. Când le-a scris, Gheorghe Enoiu era deja colonel, dar fusese expulzat din PCR, ca urmare a concluziilor prezente într-un raport întocmit de Consiliul Securității Statului.

“A încălcat în mod grav legalitatea socialistă, folosind metode brutale de constrângere fizică și morală”, nota raportul CSS, referindu-se la anchetele derulate de Enoiu în perioada 1952-1953. De altfel, o caracterizare întocmită în 1950 anticipa opera infamă a viitorului colonel: “Are dezvoltată ura dreaptă față de dușmanul de clasă, necruțându-l”.

„Rog organele să judece faptele mele astfel ca hotărârea să fie de așa manieră încât să ajute un om și nu să-l distrugă”, replica ofițerul Securității, în „spovedania”-fluviu.

„Activitatea pentru care m-am pregătit zi de zi constituie idealul vieții mele și pentru aceasta n-am căutat să cruț nimic, timp liber, sănătate, familie, viața. Sunt mândru când privesc retrospectiv. Am fost animat de sentimente de a munci mai bine, de a lovi cu toată hotărârea în dușmanii adevărați”, susținea colonelul.

Răsplata pentru “servicii”

În final, pedeapsa Partidului s-a redus la simpla excludere din PCR, plus o retrogradare la gradul de locotenent-colonel în decembrie 1968. Patru ani mai târziu, Enoiu era repus în drepturi, iar în 1973 era trecut în rezervă cu o pensie de aproape 5000 de lei.

După 1989, torționarul a avut o scurtă carieră de jurist în mediul privat, după care a reușit să prindă un post la Aeroportul Otopeni, de unde s-a pensionat definitiv în 1997. În 2007, ultima oară când Enoiu a fost de acord să stea de vorbă cu reporterii EVZ, pe fluturașul de pensie al torționarului era trecută suma de 23 de milioane de lei vechi. Retras în Măniceștiul natal, în județul Argeș, Gheorghe Enoiu va împlini, în noiembrie, 83 de ani.

GARDIANUL DICTATURII

„Sunt mândru când privesc retrospectiv”

Dovezile aduse la suprafață de filele existente în dosarul de cadre al tortionarului Enoiu subliniază motivele pentru care fostul colonel ar trebui să răspundă penal pentru faptele sale.

Chiar Enoiu recunoaște în referatul de cincizeci de pagini trimis Consiliului Securității Statului în 1967 că „în lupta dusă împotriva dușmanului, s-a greșit și uneori au fost tratați ca dușmani oameni care nu erau dușmani și au suferit”.

DOVEZI. 323 de file, multe victime și un singur călău: Gheorghe Enoiu

„Am încălcat legalitatea, am săvârșit abuzuri, aducând prejudicii unor cetățeni nevinovați”, admite Enoiu, care își justifică imediat zelul.

„Mărturisesc că în orice moment, orice acțiune am întreprins, eram convins că-mi servesc patria și partidul. Am avut fericirea ca în majoritatea celor 18 ani să lucrez în problema legionară, bande, culte și secte și contraspionaj, iar acțiunile la care am participat îmi dau acea bucurie a unei datorii de luptă împlinite”, susținea colonelul de Securitate în 1967.

“Dom’le, făcuseră manifestații”

Cincisprezece ani mai devreme, deși rapoartele de investigații ale Securității indicaseră cu precizie brutalitatea lui Enoiu, nimeni nu se deranjase să cerceteze abuzurile. „Este o fire impulsivă și nu poate să-și stăpânească nervii în fața arestatului”, scria un raport al Internelor din 1952.

„Element descompus din punct de vedere moral. Menționăm că numitul are o biciușcă la capăt cu plumb cu care își bate întreaga familie”, nota o altă referință din 1953.

Iar în foaia de evaluare pentru perioada 1957-1959, Enoiu primea calificativul „foarte bine” pentru că anchetase personal „ungariștii” „până când aceștia au fost demascați și au dat declarații de recunoaștere”. “Dom’le, făcuseră manifestații, uneltiseră împotriva ordinii sociale”, avea să răspundă, cincizeci de ani mai târziu, Enoiu, în interviul acordat EVZ.

JUSTIȚIE

“România are o datorie morală față de victime”

“Pentru noi, responsabilitatea lui Enoiu este clară ca lumina zilei”, susține istoricul Adrian Cioflâncă într-un interviu pentru EVZ.

EVZ: Aveți date concrete privind stadiul cercetărilor derulate în dosarul de la Parchet?

Adrian Cioflâncă: Tehnic vorbind, de trei ani cercetarea este în faza premergătoare începerii urmăririi penale. După părerea mea, este cam mult. Mai multe sesizări penale trimise de Institut, inclusiv cea privindu-l pe Enoiu, au fost conexe în dosarul 82/P/2007, intitulat generic „Procesul comunismului”. Prin ultima adresă, trimisă procurorului Iuliu Molcuț, cerem informații și despre stadiul dosarului. Dorim să aflăm dacă a fost audiat Gheorghe Enoiu.

Cunoașteți încadrarea juridică a faptelor reclamate de IICCMER?

Nu, pentru că, probabil, procurorii nu au luat încă o decizie în acest sens. Sesizarea penală reclamă încălcări ale legislației în vigoare în momentul comiterii faptelor, precum și fapte care pot fi încadrate în categoria crimelor împotriva umanității, considerate imprescriptibile. Sperăm ca justiția din România să-și creeze deprinderea de a lucra cu legislația internațională, care, conform Constituției, are preeminență în fața legislației interne.

Noile informații consemnează doar caracterizări privind natura violenta a lui Enoiu și un referat care conține "spovedania" lui. Sunt ele, juridic, utile?

Sesizarea penală din 2007 este detaliată și documentează spețe concrete în care Enoiu a comis abuzuri și ilegalități. Oricum, responsabilitatea constituirii probatoriului îi revine procurorului, care poate merge pe pistele indicate de Institut, inclusiv prin noile documente trimise acum, pentru a aduna și cântări probele conform procedurilor specifice actului de justiție.

Credeți că Enoiu poate fi judecat în baza probatoriului existent?

Pentru foștii deținuți politici, ca și pentru istoricii care au acces la documente și mărturii, responsabilitatea lui Enoiu este clară ca lumina zilei. Rămâne doar ca justiția să-și spună cuvântul.

Sperați într-un proces Enoiu la București, similar celui derulat acum în Germania în cazul lui John Demjanjuk, acuzat de crime comise în perioada Holocaustului?

Da, sper, pentru că România are această datorie morală față de victimele comunismului.

“Enoiu, în toată perioada cât a locuit la această adresă, a avut o comportare urâtă în cadrul familiei. În repetate rânduri își bătea soția, cumnata și soacra. În cursul anului 1952, soția sa a venit acasă târziu seara, deoarece avusese o ședință. Enoiu a luat-o la bătaie până când a leșinat”. Raport de investigații din 1953

“Dur, repezit, având uneori ieșiri brutale”

Notă a Direcției Cadre din MAI, 1963

„Deosebit de violent, bătea personal anchetații, dezbrăcat până la brâu, acoperit de un cearceaf pentru a nu se murdări de sânge”

Raportul Final al Comisiei Prezidențiale pentru Analiza Dictaturii Comuniste din România

„În '64, unul nu a ieșit din pușcărie fără să aibă rezoluția mea pe fișa lui. Eu am fost la Dej, când eram subdirector. Ne-a întrebat: Ba, care-i situația lu' ăștia?”. Și i-am zis: „Domnule, foarte mulți sunt bătrâni și sunt un balast pentru stat. Trebuie foarte multe medicamente pentru ei. Și-apoi, ne și încărcăm cu o situație, că ăștia vor muri în pușcărie””

Gheorghe Enoiu, într-o declarație pentru EVZ din 2007.

<http://www.evz.ro/detalii/stiri/spovedania-bestiei-enoiu-a-ajuns-pe-masa-parchetului-904309.html>

Puterea – 24 august 2010

Parchetul General, chestionat în legătură cu dosarul fostului ofițer Gheorghe Enoiu. Institutul de Investigare a Crimelor Comunismului cere lămuriri despre anchetarea represiunii politice

Institutul de Investigare a Crimelor Comunismului și Memoria Exilului Românesc (IICCMER) a trimis la Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție (PICCJ) noi date privind-l pe fostul ofițer de securitate Gheorghe Enoiu, în sprijinul unei plângeri formulate în 2007 împotriva acestuia. Fostul Institut de Investigare a Crimelor Comunismului, în prezent comasat în IICCMER, a reclamat procurorilor, în 2007, că Enoiu ar fi activat ca anchetator și, ulterior, director al Direcției de Anchete Penale a Securității, "principala instituție responsabilă cu instrumentarea represiunii politice în cadrul regimului comunist".

"Din poziția sa, Enoiu a fost implicat în unele dintre cele mai importante anchete din anii '50 și '60, fiind responsabil, printre altele, pentru incriminarea membrilor unor grupări de rezistență anticomunistă sau a studenților care au participat la protestele din a doua parte a anilor '50. În toată activitatea sa, Enoiu s-a remarcat prin metodele brutale de anchetă, bazate pe tortură fizică și psihică, fiind exponențial prin poziție instituțională și mod de acțiune pentru aparatul represiv al regimului comunist", afirmă IICCMER, care a solicitat, în 2007, cercetarea și judecarea acestuia, "ca un semn că statul de drept își face datoria față de cetățenii săi și își arată respectul față de victimele regimului totalitar comunist", se arată într-un comunicat de marți al IICCMER.

După ce au depus plângerea, experții IICCMER au continuat să caute informații despre activitatea lui Enoiu, găsind în arhive noi documente despre acesta. Cel mai important document pe care istoricii IICCMER l-au studiat a fost dosarul profesional al lui Enoiu, care are

peste 300 de file. Acesta conține, susțin reprezentanții IICCMER, o mărturie a lui Enoiu, în care ofițerul "recunoaște, sub semnătură proprie", că a încălcat legalitatea și a săvârșit abuzuri "aducând prejudicii unor cetățeni nevinovați". "De asemenea, reprezentanți ai statului comunist au constatat, în anii 1967 și 1968, în urma cercetării de către o comisie a Partidului Comunist Român a abuzurilor din anii '50, că ofițerul de Securitate «a încălcat în mod grav legalitatea socialistă, folosind metode brutale de constrângere fizică și morală care nu aveau nimic în comun cu realitatea»", se precizează în comunicatul citat.

Reprezentanții Institutului afirmă că în plângerea penală depusă în 2007 sunt documentate numeroase cazuri în care Gheorghe Enoiu "a fost implicat în acte ilegale și abuzuri care au dus la decesul sau sinuciderea unui număr mare de persoane în timpul anchetelor sau la arestarea, anchetarea, maltratarea, internarea administrativă și condamnarea abuzivă a unor oameni nevinovați", iar noile documente trimise Parchetului "vin să probeze suplimentar aceste fapte". În opinia IICCMER, instrumentarea în justiție a cazului ofițerului Enoiu este posibilă întrucât, conform probelor adunate de Institut, acesta a încălcat legile României aflate în vigoare în timpul comiterii faptelor, precum și legislația internațională. În ceea ce privește prescripția respectivelor fapte, în opinia IICCMER aceasta nu poate interveni, întrucât ele pot fi încadrate juridic drept crime împotriva umanității, considerate imprescriptibile. IICCMER a transmis procurorilor o copie a dosarului profesional al lui Enoiu, dar și alte acte vizându-l pe acesta descoperite între timp. Reprezentanții Institutului solicită, cu această ocazie, procurorilor să le comunice care este stadiul cercetării în acest caz, precum și dacă anchetatorii i-au audiat sau nu pe Gheorghe Enoiu și pe martorii indicați în plângerea formulată în 2007.

Din 1949, Enoiu era solicitat să conducă anchetele sensibile

Gheorghe Enoiu a intrat în Securitate la 1 august 1949, în urma absolvirii, între primii 10, a unui curs de patru luni la „Școala profesională a DGSP”, și a avut o ascensiune rapidă în cadrul fostei poliții politice comuniste, ocupând pe rând funcțiile de lucrător operativ (anchetator), șef Birou, locțiitor șef Serviciu. Demonstrând un zel și o duritate deosebite, căpitanul de atunci Gheorghe Enoiu este numit, în 1950, șef al Serviciului Anchete Penale din cadrul Direcției a VIII-a a Securității, funcție pe care o va ocupa până în 1960. Din această poziție, Enoiu a fost implicat în anchetarea, la începutul anilor '50, a liderului comunist Lucrețiu Pătrășcanu, care fusese arestat în 1948, fiind acuzat de naționalism burghez. În urma anchetei, Pătrășcanu a fost condamnat la moarte și executat în aprilie 1954. În 1952, Gheorghe Ghiorghiu-Dej a inițiat un val de epurări politice la vârful Partidului Muncitoresc Român. În cadrul acestui val, liderii staliști Ana Pauker, Teohari Georgescu, Vasile Luca și unii dintre apropiații lor sunt arestați sub acuzațiile de „cosmopolitism”, „deviaționism de dreapta”, activități „antipartinice”, sabotarea colectivizării

agriculturii și legături cu agenți străini. Gheorghe Enoiu joacă din nou un rol important în cursul anchetei desfășurate între anii 1952 și 1953, coordonând cu brutalitate interogatoriile.

Reeducare prin tortură la Pitești

Următoarea anchetă importantă pe care o coordonează Enoiu este cea a deținuților tortionari implicați în așa-numitul proces de reeducare de la Pitești. Grupul, condus de fostul student legionar Eugen Țurcanu, a fost anchetat, între 1952 și 1954, de serviciul condus de Gheorghe Enoiu. În urma anchetei, cei 22 de inculpați sunt condamnați la moarte după un proces ținut cu ușile închise, iar 16 dintre ei, inclusiv Țurcanu, au fost executați la Închisoarea Jilava, în noaptea de 17 decembrie 1954. Din ceilalți 6 condamnați, 4 au murit ulterior tot la Închisoarea Jilava, în secția specială de exterminare, numită Casimca. Mai departe, în urma unei încercări de organizare a unei revolte populare la Timișoara, peste 3.000 de studenți sunt arestați în zilele de 30 și 31 octombrie 1956. Deși la București s-a aflat imediat despre arestări, comitetul de acțiune condus de Alexandru Ivăsiuc și Mihai Victor Serdaru hotărăște totuși convocarea unei adunări studențești cu caracter public, în ziua de 5 noiembrie, în Piața Universității. Aflând de intenția studenților, forțele de represiune operează numeroase arestări, inclusiv printre inițiatorii manifestației. În noaptea de 4 spre 5 noiembrie, trupele Ministerului de Interne au ocupat Piața Universității, oprind complet circulația. Soldați înarmați cu arme automate au fost masați atât în piață, cât și în clădirea Universității și în alte imobile din zonă. Pentru supervizarea represiunii, conducerea de partid înființează un comitet special, în fruntea căruia este instalat Gheorghe Apostol. Sub coordonarea acestui comitet, în săptămânile următoare, dar și în tot cursul anului 1957, se efectuează sute de arestări printre studenți. Anchetele care au urmat au fost deosebit de brutale, cei arestați fiind bătuți cu bestialitate. Căpitanul Gheorghe Enoiu este numit anchetator principal, fiind secundat de subordonații săi, locotenent major Vasile Dumitrescu, locotenent Gheorghe Blidaru, locotenent Horia Brestoiu, locotenent Nicolae Domnița, locotenent major Florea Gheorghiu, locotenent major Gheorghe Mihăilescu, locotenent major Iosif Moldovan, locotenent major Dumitru Preda. Gheorghe Enoiu nu doar a coordonat interogatoriile, ci a participat personal la torturarea unora dintre cei arestați.

Institutul a strâns după '90 foarte multe mărturii

După Revoluție, Institutul de Investigare a Crimelor Comunismului în România a strâns mai multe mărturii ale celor care au supraviețuit anchetelor din beciurile Securității. Scriitorul Paul Goma, student la acea vreme, a fost și el arestat și anchetat de Enoiu. De-a lungul timpului, Gheorghe Enoiu și subordonații săi au aplicat asupra celor anchetați cele mai variate și mai brutale tipuri de tortură.

Unul dintre cei anchetați de Enoiu a fost Aurel State, fost sublocotenent în Armata Regală Română. Acesta fusese făcut prizonier de sovietici la Sevastopol, în 1944. În detenție îl cunoaște pe ofițerul George Fonea, care-și pierduse vederea în luptă, alături de care este închis la Oranki, lângă Nijni Novgorod, și în alte lagăre de exterminare din Rusia. În 1948, cei doi și alte mii de prizonieri sunt reținuți în România, însă tot în lagăre, unde rămân până în 1956. George Fonea moare în 1958, iar Aurel State, alături de foști camarazi și de membrii Asociației Nevăzătorilor de la Vatra Luminoasă, își îngroapă fostul prieten înfășurat în tricolorul României. Acest lucru este considerat o sfidare, iar Securitatea îl arestează pe 12 februarie 1958. Este anchetat cu duritate de echipa condusă de Gheorghe Enoiu, fiind „jucat în picioare” de către acesta, conform documentelor Institutului de Investigare a Crimelor Comunismului în România. Enoiu dorea să afle numele tuturor persoanelor care participaseră la înmormântarea lui George Fonea. Pentru a nu fi silit prin tortură să-și divulge foștii camarazi, Aurel State, într-un moment de neatenție a gardienilor, se aruncă de pe acoperișul Închisorii Uranus, cu intenția de a se sinucide. Încercarea lui Aurel State nu a reușit, el suferind răni grave și fracturi multiple, însă fiind recuperat în viață de către Securitate. După relativa vindecare a rănilor, State este internat în închisoarea de la Aiud, chiar în toiul sinistrelor procese de „reeducare”. Institutul de Investigare a Crimelor Comunismului în România a adunat mai multe mărturii privind tehnicile de tortură folosite de Gheorghe Enoiu și serviciul pe care-l conducea.

<http://www.puterea.ro/news7587/Parchetul-General-chestionat-in-legatura-cu-d>